

NORGES HØYESTERETT

Den 20. oktober 2016 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Bårdsen og Noer i

HR-2016-02188-U, (sak nr. 2016/1739), straffesak, anke over dom:

A (advokat Ketil Magnus Berg)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

D O M :

- (1) Saken gjelder ny behandling av anke over lagmannsrettens dom etter gjenåpning på grunn av konstatert konvensjonsbrudd, jf. straffeprosessloven § 391 nr. 2.
- (2) Borgarting lagmannsrett avsa 5. februar 2009 dom med slik domsslutning:
 - "1. **A, født 00.00.1984, dømmes for overtredelse av straffeloven § 192 første ledd bokstav a jf. § 49 og de forhold som han er rettskraftig domfelt for ved Sarpsborg tingretts dom av 18. september 2008 alt sammenholdt med straffeloven § 63 annet ledd og § 64 første ledd til fengsel i 1 – ett – år.**
Til fradrag i straffen kommer 70 – sytti – dager for utholdt varetekt.
 2. **A dømmes til innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av dommen å betale oppreisning til B med 60 000 – sekstitusen – kroner.**
 3. **A frifinnes for krav om saksomkostninger."**
- (3) A anket til Høyesterett over saksbehandlingen i lagmannsretten, og anførte at et av lagrettemedlemmene hadde vært inhabilt. Lagrettemedlemmet hadde i en pause etter at fornærmede og tiltalte hadde avgitt forklaring, orientert rettens leder om tidligere kontakt med fornærmede. Hun hadde da blant annet uttalt at hun "den gang opplevde henne som en stille og rolig person". Anken ble tillatt fremmet ved Høyesteretts ankeutvalgs beslutning 6. mai 2009 (HR-2009-962-U).

- (4) Høyesterett avsa dom 26. juni 2009 (HR-2009-1337-A), hvor anken ble forkastet. Flertallet i Høyesterett kom til at det ikke forelå inhabilitet etter domstoloven § 108 eller Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 6 nr. 1 om retten til rettferdig rettergang. Dommen ble avsagt under dissens, idet et mindretall på to dommere mente at det forelå inhabilitet.
- (5) A brakte saken inn for Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD), som i dom 17. desember 2015 i sak nr. 1176/10 konkluderte med at As rett til en rettferdig rettergang var krenket, jf. EMK artikkel 6 nr. 1.
- (6) Etter anmodning fra As forsvarer, advokat Ketil Magnus Berg, krevde påtalemyndigheten gjenåpning av Høyesteretts dom. Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker besluttet 7. september 2016 gjenåpning på grunnlag av straffeprosessloven § 391 nr. 2 bokstav b.
- (7) Anken over lagmannsrettens dom skal etter dette behandles på nytt av Høyesterett, jf. straffeprosessloven § 400 andre ledd tredje punktum.
- (8) Forberedende dommer gjorde i brev 10. oktober 2016 partene oppmerksomme på at Høyesteretts ankeutvalg på bakgrunn av EMDs dom vil vurdere å oppheve lagmannsrettens dom med ankeforhandling i medhold av straffeprosessloven § 323 tredje ledd bokstav a. Partene ble gitt frist for merknader til saken, herunder til spørsmålet om de dommerne som deltok ved behandlingen av saken i 2009, kan delta.
- (9) Høyesteretts ankeutvalg tok stilling til habilitetsspørsmålet i HR-2016-2181-U. Det ble lagt til grunn at når Gjenopptakelseskommisjonen har gjenåpnet en høyesterettsavgjørelse etter straffeprosessloven § 391 nr. 2 på grunn av konstatert konvensjonsbrudd, vil de dommerne som deltok ved den avgjørelsen som er gjenåpnet, som hovedregel kunne delta ved den nye behandlingen. Ankeutvalget fant det klart at det ikke var grunnlag for at dommer Matningsdal, som var målbærer for mindretallet i dommen som er gjenåpnet og som i inneværende periode er formann i ankeutvalget, skal vike sete.
- (10) Partene har videre gitt uttrykk for at det er hensiktsmessig å oppheve lagmannsrettens dom i medhold av straffeprosessloven § 323 tredje ledd bokstav a, og har lagt ned likelydende påstand om at lagmannsrettens dom med ankeforhandling oppheves.
- (11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at det ved EMDs dom 17. desember 2015 *A mot Norge* er slått fast at lagmannsrettens behandling av straffesaken mot A ikke var i samsvar med hans rett til en rettferdig rettergang etter EMK artikkel 6 nr. 1. EMDs konklusjon legges uten videre til grunn.
- (12) Høyesteretts ankeutvalg finner det klart at krenkelsens karakter medfører at lagmannsrettens fellende dom med ankeforhandling må oppheves, jf. straffeprosessloven § 323 tredje ledd bokstav a.
- (13) Dommen er enstemmig.

DOMSSLUTNING:

Lagmannsrettens dom med ankeforhandling oppheves.

Arnfinn Bårdsen
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Ragnhild Noer
(sign.)

Riktig utskrift: